

# Endesa ha adequat nou suports de línies elèctriques a l'Alt Empordà

## La companyia ha invertit 211.000 euros a Girona per 64 suports de línies elèctriques i protegir l'avifauna

Endesa, seguint la política desensibilització mediambiental de la companyia en matèria de protecció de l'avifauna, té previst invertir aquest 2021 a Catalunya més de 4,6 MEUR en l'adequació de suports i la instal·lació de dispositius aïllants i protecció a diverses línies de mitjana tensió del territori amb l'objectiu de preservar espècies d'aus protegides i amenaçades. Aquesta iniciativa, sostinguda des de fa anys i al marge de normatives administratives, redueix, d'una banda, el risc elèctric per als ocells i, de l'altra, millora la qualitat i la continuïtat del servei als clients.

Només a la demarcació de Girona, l'any passat es van invertir més de 211.000 euros amb l'objectiu d'adequar 64 suports repartits entre totes les seves comarques: Baix Empordà (21), Cerdanya (12), Gironès (11), Alt Empordà (9), Selva (5), Garrotxa (4), Pla de l'Estany (1) i el Ripollès (1).

Així, la companyia està ja treballant en la planificació per a modificar enguany 350 noves torres elèctriques a tot Catalunya susceptibles de representar un perill per a l'avifauna, ubicades, principalment, a la Plana de Lleida, a les Terres de l'Ebre, al Camp de Tarragona i al Baix i l'Alt Empordà, sense que això vagi en detriment d'altres línies repartides arreu del territori català que ho requereixin. En l'últim trienni (2018-2020), per exemple, s'han adequat més de 2.000 suports arreu de Catalunya. Les actuacions es fan seguint un ordre de prioritats tècniques basat en criteris de conservació d'espècies, de manera que es garanteix l'adaptació de manera urgent d'aquells suports que poden tenir un major impacte sobre l'avifauna. Així mateix, s'estudia cas a cas quins són els elements i les modificacions més adients per a minimitzar les interaccions amb l'entorn.

Els treballs d'adaptació pivoten al voltant de tres eixos: la reforma del cap de la torre, la modificació i redistribució d'aparellatges ja existents o la instal·lació d'elements de protecció, d'anticol·lisió –espirals i espantaocells– o antiposada. D'aquesta manera, es pot des de redissenyar les estructures metàl·liques fins a col·locar fundes protectores en grapes o ponts fluxos, fundes de silicona, folrar cables i elements conductors, col·locació d'aïlladors polimèrics, eliminar seccionadors... En qualsevol cas, aquests dispositius aïllants redueixen el risc elèctric en el moment en què una au que reposa en una torre aixeca el vol, ja que a l'estendre les ales hi pot haver contacte amb un cable i produir-se un arc elèctric. Així mateix, en alguns casos, s'hi han instal·lat uns elements anomenats salva ocells que consisteixen en unes balises en forma d'ocell que eviten que les aus s'hi apropin, així com elements anticol·lisió, en el cas de les línies d'alta tensió.

Així mateix, aquest 2021 es continuarà substituint bona part de la xarxa de baixa tensió que discorre per zones boscoses i que també ajuda a facilitar la convivència entre les infraestructures i els ecosistemes i salvaguardar les espècies que hi habiten o transiten. L'actuació consisteix en el canvi de la línia aèria convencional per un nou tram de cable trenat. Aquest tipus de cablejat representa una reducció important de les mides i l'amplitud física de la línia, ja que les tres fases es mantenen unides. A més de quedar molt més integrat en l'entorn natural, aquest nou disseny suposa una clara mesura anti-col·lisió pel fet que reforça visualment la presència del cable, de manera que deixa d'esdevenir un risc per a l'avifauna allà on queda instal·lat. Durant el 2020 es van substituir a Catalunya gairebé 220 quilòmetres de cable convencional per cable trenat, on es va destinar una inversió superior als 4 MEUR.

A Catalunya transcorren un total de 98.127 quilòmetres de línies elèctriques de la companyia, més de la meitat aèries –52.681 quilòmetres– i, per tant, estan subjectes d'alguna manera a interaccions amb l'entorn i, per tant, amb l'avifauna. Catalunya té un 96% de superfície forestal i rural, amb unes característiques molt diverses que han determinat una extraordinària riquesa biològica que cal protegir i preservar.

Aquestes accions s'emmarquen, en part, en el conveni de col·laboració que el passat mes d'agost Endesa va firmar amb els departaments d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació i el de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya amb l'objectiu comú de mitigar els riscos d'electrocució i col·lisió de les aus a la xarxa elèctrica, especialment d'aquelles espècies catalogades com a amenaçades. Aquella va ser la primera vegada que es signava a Catalunya un conveni d'aquestes característiques amb una companyia elèctrica.

Així, fruit d'uns treballs de coordinació, Endesa es compromet a adaptar, adequar i corregir tots aquells suports de línies de mitjana i alta tensió que des de l'any 2014 s'han classificat com a susceptibles de representar un perill per a l'avifauna. En aquest sentit, la Companyia modifica, com ja fa habitualment de manera planificada, les torres assenyalades i introdueix elements anticollisió i dispositius aïllants als punts en tensió de les línies per, així, protegir els ocells i reduir-ne el seu risc d'electrocució i col·lisió. L'acord també estipula que s'introduiran aquestes mesures en tots aquells suports que es puguin detectar en un futur. En qualsevol cas, i en tots dos supòsits, sempre d'acord amb els criteris de prioritització establerts per la Generalitat.

El conjunt d'actuacions es duran a terme en totes aquelles comarques on la companyia disposa d'infraestructures de transport i distribució i, específicament, en zones d'especial interès per a l'avifauna.

En qualsevol cas, la col·laboració operativa ordinària amb el cos d'Agents Rurals es remunta l'any 2013 com a resultat de la feina d'inspecció de les línies que podien suposar un risc d'electrocució per part d'aquests agents i la posterior comunicació a la Companyia. Aquesta dinàmica es consolida l'any 2019, s'integra al Pla Estratègic d'Endesa com a Pla d'Avifauna a Catalunya, amb una dotació pressupostària de més de 2 MEUR. El 16 de desembre d'aquest mateix any es crea la Comissió de Seguiment del conveni de col·laboració que acabaria cristal·litzant el 6 d'agost de 2020.

L'acord signat amb la Generalitat de Catalunya no és, ni de bon tros, el primer que la Companyia firma a Catalunya en aquesta matèria. La sensibilitat cap a aquest tema es remunta ja l'any 2001 en què Endesa va posar signar un conveni amb la Diputació de Barcelona i la Universitat de Barcelona (que es va perllongar fins el 2007). En aquest període la Companyia va col·laborar amb l'equip d'Investigació de Fauna de la UB, i va realitzar una campanya d'adaptació de suports en zones d'interès natural amb la implementació de nous dissenys, quan encara no existia un marc normatiu que definís criteris tècnics de protecció de l'Avifauna en el disseny de línies elèctriques. Aquestes actuacions es van avançar a la reglamentació que més tard establiria el RD1432/2008.

En aquesta mateixa línia d'anticipació al marc normatiu, cal destacar també la col·laboració amb l'Institut per la Conservació dels Rapinyaires (ICRA)) per preservar la conservació de l'àliga cuabarrada, que es va formular a través d'un conveni signat entre els anys 2004 i 2005 i que suposava la millora i adaptació de les línies elèctriques que poguessin tenir un impacte sobre aquesta espècie.

La col·laboració d'Endesa amb l'equip de Conservació de Fauna de l'UB s'ha mantingut fins els anys recents, tot promovent tasques d'investigació per a la determinació dels factors que afecten al desenvolupament de la població d'àliga cuabarrada (2011), o l'establiment de guies per a la mitigació del risc d'electrocució en línies elèctriques (2015).

A Catalunya, Endesa té en marxa diversos projectes elaborats directament per la Companyia o ve amb la col·laboració i el talent d'entitats, organismes i/o empreses externes, amb les quals es treballa per desenvolupar solucions que protegeixin la flora i la fauna del territori, i alhora conservar la biodiversitat. A continuació es recullen només les principals fites i iniciatives per a la protecció d'espècies d'aus del 2020:

La Fundació Endesa va iniciar un projecte per a desenvolupar i equipar àligues cuabarrades amb emissors GEO localitzadors. Aquests emissors de tecnologia avançada permeten conèixer millor el comportament i hàbitat d'aquesta espècie, per poder definir mesures de conservació apropiades. El projecte, que es desenvolupa amb la col·laboració de Birding Natura -entitat empresarial dedicada a la protecció de la natura i la Biodiversitat-, amb la que Endesa participa en diferents projectes des de fa més de sis anys, pretén realitzar el seguiment de 10 individus establerts al Prepirineu Lleidatà, a l'Empordà i a Osca, zones en les que no es disposa de molta informació sobre el comportament d'aquesta espècie.

Un exemple d'èxit és el radioseguiment de "Vent" (2019-2020), una àliga cuabarrada que va patir una electrocució al Delta de l'Ebre el mes d'agost de 2019, i va haver de ser tractada al Centre de Recuperació de Vallcalent, amb un equipament làser cedit per Endesa. Després d'haver-se recuperat, es va decidir monitoritzar el seu comportament de reintroducció al medi, a través d'un equip de radioseguiment patrocinat per Endesa. Així, en col·laboració amb l'ICRA (Institut per la Conservació dels Rapinyaires), la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural i Endesa, va néixer aquest projecte de radioseguiment per avaluar els factors que

determinen l'èxit de la reintroducció d'aus rapinyaires al medi natural, després d'un procés de tractament de recuperació. El treball de radioseguiment de "Vent" durant el 2020 ha permès confirmar l'èxit del tractament làser i de la reintroducció al medi per aquest individu, fets que confirmen els mapes de dispersió i l'èxit de la posta i reproducció, tirant endavant un poll.

Endesa i els Amics de Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà (APNAE), treballen des de fa anys en el seguiment i estudi de la població del gaig blau. El projecte fomenta la instal·lació de caixes niu a torres i suports elèctrics ubicats dins i fora del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà i del Parc Natural del Mongrí amb l'objectiu de potenciar la conservació i reproducció d'aquesta espècie (*Coracias garrulus*). A més, també es realitza anellament dels pollets que neixen i s'han instal·lat GPS a exemplars adults per fer seguiment de la seva activitat. Així, el millor coneixement de l'activitat i l'augment dels espais de nidificació permeten optimitzar la col·locació de nous nius. Gràcies a projectes com aquest, que van començar a desenvolupar-se el 1984, el gaig blau ha millorat el seu nivell de conservació a nivell europeu en els últims anys.

Al 2020 es van complir 10 anys del projecte que va posar en marxa la ONG Trenca amb la creació d'una xarxa de Punts d'Alimentació Suplementària (PAS), per contribuir a la preservació de les quatre espècies europees de voltor (Voltor negre, Voltor comú, Aufrany i Trencalòs).

Els bons resultats del projecte han impulsat la creació d'un nou punt d'alimentació al Pallars Jussà. Els Punts d'Alimentació Suplementària estan estratègicament ubicats a diverses localitzacions al Pirineu i Prepirineu lleidatans. Així tenim el PAS de Siall (ubicat molt a prop de la Reserva Nacional de Caça de Boumort, al terme municipal d'Isona i Conca Dellà, a la comarca del Pallars Jussà), el de Cal Roger (al municipi del Montferrer i Castellbò, al nord de la comarca de l'Alt Urgell) i el de l'interior de la Reserva de Caça de Boumort, destinat exclusivament al voltor negre. En els deu anys de trajectòria del projecte, s'hi ha abocat més de 140.000 quilos de carronya. A diferència d'altres punts d'alimentació similars, des d'aquests PAS es prepara un menú específic adaptat a les diferents espècies necròfagues. Així, s'hi aporten peces petites de carronya (sobre tot guatlles i potes de xai) i es distribueixen estratègicament pel recinte per afavorir la diversitat d'espècies que se'n beneficien. Els resultats fins al moment han estat molt positius. S'hi han arribat a veure fins a 11 espècies diferents d'ocells que incorporen la carronya en la seva dieta habitual, entre les quals, algunes tan amenaçades com l'aufrany o el milà reial. En alguna ocasió, s'hi han aplegat fins a 20 voltors negres simultàniament a un dels PAS, provinents de la Reserva de Caça de Boumort, un espai on Trenca treballa en un projecte de reintroducció d'aquesta espècie des de fa 13 anys.

Són aquests bons resultats els que van animar a l'habilitació d'un nou PAS al 2020 al municipi de Senterada (Pallars Jussà) on, a més, es busca impulsar un desenvolupament rural sostenible amb l'impuls del turisme fotogràfic.

A iniciativa de l'organització Paisatges Vius es va iniciar al 2020 un projecte de col·laboració per a facilitar la senyalització de línies de mitjana tensió al Parc de l'Alt Pirineu. Aquest projecte, en el que també participa Medi

Natural, pretén afavorir l'evolució de l'espècie en aquest entorn d'alta muntanya, eliminant el risc de col·lisió amb les línies elèctriques. El passat mes de desembre es va a dur a terme la primera senyalització d'un petit tram de d'una línia per validar la metodologia d'instal·lació dels dispositius salva ocells, que requereix necessàriament l'ús d'un dron.

La Companyia està desenvolupant un projecte amb l'entitat Birding Natura que treballa en trobar una solució per evitar l'electrocució d'aus a l'interaccionar amb les infraestructures elèctriques. El 2017 es va desenvolupar una prova pilot a Lleida en col·laboració també amb el Centre de Fauna Salvatge (CFS) de Vallcalent i els Agents Rurals, i el 2019, un cop testejats en condicions reals, es van desplegar nombrosos dispositius antiposada a l'àrea de Tarragona.

Amb tot, conscients de la inevitable convivència entre infraestructures elèctriques i biodiversitat, es va cedir un aparell làser al CFS per mitigar els danys dels ocells accidentats i, així, intentar ajudar a aquells animals que han sofert un accident elèctric. Es tracta d'un innovador tractament fisioterapèutic per recuperar aus electrocutades que s'està fent servir al CFS Vallcalent i s'estudia la seva efectivitat.

Finalment, tot i ser un mamífer, volem subratllar que, en coordinació amb el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC), es treballa des de 2013 en el projecte Endesabats amb l'objectiu d'estudiar i contribuir a conservar les espècies de ratpenats que habiten en determinades dependències de les centrals hidràuliques. En aquest sentit s'instal·len, on es precisa, caixes niu per a ratpenats. Totes les espècies presents a Catalunya es troben protegides degut a la seva importància ecològica com bioindicador de la qualitat dels ecosistemes, així com per ser un excel·lent controlador de plagues i regulador d'insectes.

Font del document:

[https://www.emporda.info/economia/2021/03/15/endesa-ha-adequat-nou-suports/490113.html?utm\\_source=rss](https://www.emporda.info/economia/2021/03/15/endesa-ha-adequat-nou-suports/490113.html?utm_source=rss)